

TEKNIK, KLIMA OG MILJØUDVALGET

AFRAPPORTERING AF UDVALGSSTRATEGIEN FOR 2023

DET GODE BØRNELIV

PEJLEMÆRKER

Ud fra en helhedsorienteret og tværgående tilgang udvikler vi moderne cykelinfrastruktur med trafiksikkerhed i højsædet, således at børn og unge kan komme sikkert, sundt og klimavenligt i skole.

Vi sikrer optimale fysiske forhold på skoler og daginstitutioner, således at børnene gennem fagligt funderede tidlige og rettidige indsatser kommer godt fra start i livet.

INDSATSER/CASES

MODERNISERING AF FAGLOKALER

Arbejdet fortsætter med modernisering af faglokaler for at forbedre indeklima og læringsmiljøer. I 2023 har der været fokus på Eskilstrup Skole, Møllebakkeskolen og Stubbekøbing Skole.

ØGET FOKUS PÅ VENTILATIONSANLÆG

Center for Teknik & Miljø har i 2023 øget fokus på indeklimaet i skoler og daginstitutioner. Dette gennem udskiftning af flere ventilationsanlæg. Derudover har der været en øget opmærksomhed på driften af alle ventilationsanlæg.

HJEMTAGELSE AF RENGØRINGEN

I 2023 er rengøringen blevet hjemtaget på Nordfalster for sikre kvaliteten i samspil med brugere af bygningerne (synlig rengøring). Det er gjort for at højne kvaliteten bl.a. med fokus på at forbedre indeklimaet. Derudover tester driften intelligente digitale løsninger, der skal optimere gulvrensningen.

FRIHEDEN OG MO.VE

For at forbedre de fysiske rammer for udeliv og leg har Center for Teknik & Miljø i 2023 etableret aktivitetsudearealer ved MO.VE. Der er desuden gang i anlæggelse af byrummet projekt Friheden.

TILTAG FOR SIKRE SKOLEVEJE

Der har været fokus på at etablere hævdede flader for at sænke hastigheden for biler samt øge belysningen på skoleveje. Dette for at gøre det mere sikkert for børn at cykle i skole.

FAKTABOKS: TRAFIKSIKKERHED – CYKLE TIL SKOLE

I 2023 var der i alt 6b projekter, hvis primære formål er at forbedre trafiksikkerhed ved skoler.

Målsætning 2023-25: Stigende

FAKTABOKS: FORBEDRET INDEKLIMA

I 2023 var der i alt 10 projekter, der omhandler forbedring af indeklima ved nyanlæggelser, væsentlige ombygninger og ventilation af skoler og daginstitutioner.

Målsætning 2023-25: Stigende

UDDANNELSESBYEN NYKØBING FALSTER

PEJLEMÆRKER

Vi udvikler Nykøbing Falster som uddannelsesby i åbenhed, dialog og partnerskaber med de unge og uddannelsesinstitutionerne for at sikre de bedste faciliteter til uddannelsesinstitutionerne – og dermed de bedste forudsætninger for at kunne tiltrække og fastholde de unge

Gennem attraktive byrum og boligområder arbejder vi målrettet for at styrke de studerendes tilknytning til byen, således at vi kan udnytte potentialerne for at flere bosætter sig permanent efter endt uddannelse

INDSATSER/CASES

Byfornyelse og attraktive byrum

Omdannelsen af havneområdet er under planlægning med udarbejdelse af de to første lokalplaner. Der skabes et nyt boligområde og nye attraktive byrum, som binder midtbyen sammen med vandet, hvor der vil være opholdsmuligheder og rum for fællesskaber. Projekterne bliver til i samarbejde med flere interessenter, f.eks. Vores Nykøbing.

Markedshallen og Sundparken

Med omdannelsen af havneområdet ønskes der et mere attraktivt opholdsrum for alle aldre, og det omfatter bl.a. en renovering af Markedshallen til brug for foreninger, kunsthåndværkere, musikere m.fl. samt etablering af et nyt unge-/opholdsområde, Sundparken, mellem Markedshallen og havnekanten.

Samarbejde med erhvervsdrivende om elevuddannelser

Kommunen har indgået i samarbejde med selvstændige erhvervsdrivende for, at elever kan få et fuldt uddannelsesforløb - delvist med læretid i kommunen og læretid i de private virksomheder.

Bastebrohuset

Visionen om et samlet kulturhus på havnen for bibliotek, borgerservice, musikskole, billedskole samt Museum Lolland-Falster er under videre planlægning, og der arbejdes videre mod et nærmere projekt og finansiering for dette.

ET GODT ERHVERVSKLIMA

PEJLEMÆRKER

Gennem åbenhed, dialog og partnerskaber sikrer vi hurtige og smidige sagsbehandlings-processer til gavn for erhvervslivet og borgerne

Ud fra en helhedsorienteret og tværgående tilgang tilbyder vi erhvervslivet attraktive erhvervsarealer og bygge-grunde med nem adgang til infrastruktur, forsyning og grøn energi

INDSATSER/CASES

EL-LADESTANDERE

Der er gennemført udbud i henhold til ladestander-bekendtgørelsen og nyt udbud er på vej. På 38 lokationer rundt om i kommunen. etableres offentligt tilgængelige ladestandere.

Efterfølgende er der indledt markedsdialog med to leverandører om flere potentielt interessante lokationer i kommunen.

Udbygningen af ladefaciliteterne er til gavn for såvel kommunens borgere som pendlere til arbejdspladser i kommunen.

Ved erhvervsområdet ved afkørsel 43 er der solgt areal til etablering af ladefaciliteter for tunge køretøjer.

KOORDINERING OM ERHVERVSOMRÅDER

Samarbejdet med Business LollandFalster (BLF), som kontakt til interesserede virksomheder, har medført at hele servicearealet ved Erhvervspark Falster er solgt, og at der derfor nu arbejdes med ny lokalplan vest for det nuværende område.

Tilsvarende er udviklingen af nye erhvervsområder ved Ønslev/Eskilstrup i fuld gang i samarbejde med BLF.

Det er blandt andet opnået ved faste dialogmøder mellem BLF, fagcentre og kommunens ledelse.

SOLCELLEPARKER

Energiforsyning er vigtig for fremtidig erhvervsudvikling. Der er udarbejdet lokalplaner for tre større solcelleparker i Kommunen; Radsted, Grænge og Vålse. Projektet i Vålse Vig har haft en meget høj grad af lokal involvering og indeholder udover solcellerne også rekreative områder, stier og hensyn til fugle og dyreliv.

FAKTABOKS: SAGSBEHANDLINGSDAGE FOR ERHVERV

I 2023 var viser sagsbehandlingstiden 10 kalenderdage for byggesagsbehandling, som omhandler erhverv. De er en udvikling på minus 10 i forhold til baselinemålingen.

GRØN OMSTILLING

PEJLEMÆRKER

Vi understøtter gennem en helhedsorienteret og tværgående tilgang den grønne omstilling af kommunens roller som virksomhed, myndighed og selskabsejer

Gennem åbenhed, dialog og partnerskaber med borgerne forener vi lokale interesser i rollen som facilitator, således at vi kan lykkes med målsætningen om at blive et klimaneutralt og klimasikret Guldborgsund senest i 2050

Gennem fagligt funderede tidlige og rettidige indsatser sikrer vi den nationale målsætning om en firedobling af grøn energi på land

Vi prioriterer beskyttende og fremmende tiltag for vores lokale natur og biodiversitet – og vi har fokus på klimapositiv arealanvendelse gennem en helhedsorienteret og tværgående tilgang

INDSATSER/CASES

GODKENDT DK2020 KLIMAHANDLINGSPLAN

DK2020 Klimahandlingsplan med CO₂-reduktionsmål for 2030 og målet om CO₂-neutralitet for 2050 blev i juni 2023 vedtaget af Byrådet samt Danmarks grønne tænketank Concito. Klimahandlingsplanen er udarbejdet i samarbejde med Rambøll og gennem inddragelse af en lang række lokale aktører.

DK2020 Klimahandlingsplanen adresserer de vigtigste indsatsområder for at reducere CO₂-udledningen i Guldborgsund Kommune som geografi og som virksomhed, med udgangspunkt i CO₂- og energiregnskabet.

Mål for klimatilpasning til klimaforandringerne såsom øget tørke og regn mm. indgår også i Klimahandlingsplanen. Et katalog med understøttende konkrete indtaster er også godkendt.

PARTNERSKABER FOR KLIMAHANDLING

Kommunen etablerer Klima-partnerskaber med afgørende lokale aktører såsom Dansk Industri Lolland Falster, VKST og Klimaskovfonden med henblik på at samarbejde om at reducere CO₂-udledningen i Guldborgsund Kommune. Med VKST er der bl.a. afholdt en række møder med lokale landmænd og udvalgt konkrete indsatser, målrettet landbruget som igangsættes i 2024.

FAKTABOKS: CO₂ UDLEDNINGEN – GULDBORGSUND SOM GEOGRAFISK OMRÅDE

I 2021 blev der udledt 574949 tons CO₂. Det er en udvikling på minus 11246 tons i forhold til baselinemålingen.

Målsætning 2023-25: Reduktion

Data for 2020 og 2021 er ikke sammenlignelige med tidligere data, så her er udviklingen i forhold til 2020

KOMMUNENS EGNE AKTIVITETER

Der blev i 2023 etableret en arbejdsgruppe for flådestyring med afrapportering til direktionen i februar 2024 med henblik på en grønnere og mere bæredygtig transport. I den forbindelse er der også indkøbt elcykler til udfasning af fossile køretøjer. Der blev etableret ladestandere både intern og eksternt i 2023.

Der er fortsat stort fokus på energioptimering af vores forbrugsudgifter. Fokus inkluderer nu også genbrug af byggematerialer samt materialer, som er biobaseret, både i renoveringer, nybyg og energioptimerings projekter.

Oveni arbejdes der hastigt på oprettelse af et selskab, for at kunne etablere vedvarende energi på de kommunale bygninger.

ØGET BIODIVERSITET:

I 2023 var der fokus på at skabe biodiversitet på kommunens egne arealer og samtidigt engagere medarbejderne og tilpasse brugen af arealerne til det borgerne ønsker. Medarbejdere i TM Drift var på kursus i biodiversitet.

TM Myndighed lavede en række projekter, hvor områder skulle omlægges til mere biodiversitets-venlig drift i samarbejde med brugerne.

Målet for 2023 var 14 arealer, og det blev til 19 arealer. Alle steder var processen og holdningsændringen meget vigtig.

KLIMATILPASNING

Der er udpeget nye risikoområder i forslag til kommuneplanen, så klimatilpasning indtænkes i planlægning og nyanlæg.

Klimaskærm af kommunale bygninger tilpasses klimaændringer.

Klimatilpasningsindsatser er prioriteret, blandt andet forbedret afvanding af Sydfalster.

Fokus på nye og eksisterende pumpe- og digelag, så borgers mulighed for at beskytte egen ejendom styrkes.

FAKTABOKS: PRODUKTION AF VEDVARENDE ENERGI

I 2021 blev der produceret i alt 120800 Mega watt timer. Det er en udvikling på minus 12500 i forhold til baselinemålingen.

Målsætning 2023-25: Stigende

FAKTABOKS: ANDEL CYKLISTER

I 2023 udgjorde cyklister 8,3 procent af den samlede rejseaktivitet i Guldborgsund. Det er en udvikling på minus 2,3 procent i forhold til baselinemålingen.

Målsætning 2023-25: Stigende

FAKTABOKS: NATURGENOPRETNINGSPROJEKTER

I 2023 var der 38 projekter der omhandler naturgenopretning.

Målsætning 2023-25: 40

KOMMUNEN SOM ATTRAKTIV ARBEJDSPLADS

PEJLEMÆRKER

Med fagligt funderede tidlige og rettidige indsatser forbedrer vi arbejdsmiljøet for vores medarbejdere

Ud fra en helhedsorienteret og tværgående tilgang udvikler vi moderne attraktive arbejdsmiljøer, der understøtter løsning af kerneopgaven

INDSATSER/CASES

STYRKET SAMMENHÆNGSKRAFT GENNEM TILPASNING AF FYSISKE RAMMER

Københavnsvej 35 er blevet ombygget til nyt arbejdsfællesskabs mellem driftsenheder, for at skabe bedre fysiske rammer med henblik på at styrke trivslen.

RAMMER FOR TVÆRFAGLIGE SAMARBEJDSFORMER

På rådhuset i Nykøbing har der været fokus aktivitetsbaseret indretning, bl.a. for at nedbryde "siloeer", ved at indrette rammer, som understøtter samarbejdet på tværs. Samarbejdsformer der kvalificerer løsningen af kerneopgaven.

Center for Teknik & Miljø afholder nationens tilstand som en årlig tilbagevendende begivenhed, hvor den enkelte medarbejder får et indtryk af at være en del af noget større, og en opmærksomhed på diversiteten i Center for Teknik & Miljø.

UDNYT POTENTIALER VED ØGET DIVERSITET I MEDARBEJDERSTAB

Fokus på medarbejder-omsætning som et billede på udvikling af medarbejderne.

Udnyttelse af en øget aldersforskel mellem medarbejdere bidrager til vidensdatabase og nytænkning.

Nuanceret blik på opgaveløsning ved udnyttelse af de forskellige kulturer på tværs af afdelinger.

UDNYT POTENTIALET VED HJÆLP AF INTELLIGENTE OG DIGITALE LØSNINGER

Ved at implementere digitale løsninger understøtter Center for Teknik & Miljø en moderne og attraktiv arbejdsplads ved rekruttering og fastholdelse af medarbejdere.

Der arbejdes data- og faktabaseret med prioritering af resurser ved hjælp af Dalux.

Indkøb af robotter som supplement til rengøring for at lette medarbejdernes fysisk belastende opgaver.

Faktaboks: Jobtilfredshed

Scoren på jobtilfredsheden i 2023 var 76,3. Det er en udvikling på plus 13,6 i forhold til baseline.

Tallet viser jobtilfredsheden i Center for Teknik & Miljø på en skala fra 0-100, hvor 0 = meget utilfreds, og 100 = meget tilfreds.

Målsætning 2023-25: Stigende

TURISME OG BOSÆTNING

PEJLEMÆRKER

Vi skaber de fysiske rammer for, at Guldborgsund kan udnytte potentialerne som attraktiv turistdestination inden for bæredygtig og grøn turisme, herunder særligt cykelturisme

Vi understøtter en bæredygtig boligudvikling i byerne og på landet, via helhedsorienteret og tværgående tilgang til kommunens demografi og trends inden for forskellige boformer

INDSATSER/CASES

STORMFLODSRUTEN

Det er politisk besluttet, at arbejdet med stormflodsruten prioriteres i det videre arbejde med Destination Sydfalster.

Der arbejdes med en vandrerute med temaet stormflod, oversvømmelser og klima, der binder destinationen sammen og skaber rammen for ny udvikling af projekter og lokale virksomheder.

Formidling af steder, oplevelser og historier - med perspektiv fra før til nu - beskriver området historie og potentialer og motiverer til nye oplevelser.

I dialog med relevante lodsejere undersøges mulighederne for nye ruter/forbindelser.

HUSBÅDE SOM ALTERNATIVT TURISTTILBUD OG BOLIGFORM

I kommuneplanforslag 2023-2035 er der indarbejdet muligheder for placering af husbåde i eksisterende havne beliggende i byzone. Der har været en række henvendelser fra private udviklere, der har vist interesse for at etablere husbåde til udlejning til turister i en række af Guldborgsund Kommunes havne.

Med kommuneplanen lægges der også op til, at der kan placeres husbåde som helårsboliger som et alternativ til de mere traditionelle boformer.

Husbåde kræver tilladelse fra Kystdirektoratet.

LANDSBYFORNYELSE I SKELBY

I 2023 er der startet op på en landsbyfornyelse i Skelby på Sydfalster. Arbejdet koordineres helhedsorienteret og tværgående mellem Sundhed & Omsorg, Teknik & Miljø samt Borger & Branding. Landsbyfornyelsen skal bidrage til at øge livskvaliteten for landsbyens beboere, der er inddraget i tilskæring af projektet. Flere af indsatserne vil både understøtte landsbyens beboere og turister, der besøger Destination Sydfalster.

LEVENDE BYMIDTE I NYKØBING

I 2023 blev der indgået en ny partnerskabsaftale mellem Business Lolland-Falster, Vores Nykøbing og Guldborgsund Kommune om fortsat udvikling af en levende bymidte i Nykøbing. De konkrete indsatser aftales mellem parterne. Partnerskabet vil understøtte en attraktiv fremtoning i Nykøbing til gavn for både turister og kommunens borgere.

FAKTABOKS: CYKELINFRASTRUKTUR

I 2023 var der 10,3 kilometer ny forbedret cykelinfrastruktur. Tallet opgøres første gang for 2023.

OMSORG OG SUNDHEDSFREMME

PEJLEMÆRKER

Med udgangspunkt i en helhedsorienteret og tværgående tilgang har vi fokus på at sikre lige adgang for alle, uanset handicap

Vi udvikler og vedligeholder de fysiske rammer, således at vi kan udnytte potentialerne for, at flere borgere tager del i sundhedsfremmende fællesskaber

INDSATSER/CASES

STRANDSTRÆDE I NYSTED

Gennem samarbejde med Facaderådet er der renoveret et gammelt købsstadsmiljø blandt andet med brosten. Der er lavet en handicapvenlig brostens-belægning i midten af gaden.

KURSUS FOR ULYKKE- PATIENTFORENINGEN

Guidekursus i planlægning af udendørsture for interesserede medlemmer har været udbudt. Holdt ved Virkethus – et handicapvenligt hus i skoven.

DEMENSHAVE SAKSKØBING

Der er blevet indrettet en demensvenlig have ved Kilde-huset i samarbejde med demens-koordinator og plejepersonale.

HJEMTAGNING AF RENGØRING

For at højne kvaliteten af rengøringen er opgaven blevet hjemtaget. Der er blandt andet indkøbt rengøringsrobotter.

TILGÆNGELIGHED VED FUGLSANG

I samarbejde med Handicaprådet er udsigtsplatform over Skejten og Guldborgsund renoveret, sti til udsigtsplatform er blevet renoveret, hvor slotsgrus, rampe til udsigtsplatform er etableret.

Rampe ved Fuglsang

UDVIDET SAMARBEJDE MED KOMMUNAL REHABILITERING

Samarbejdet drejer sig om ture ud i naturen, for at fremme både fysik og psykisk sundhed hos kræftsyge.

UDENDØRS GYNGESTOL

Ved Bostedet Parkvej 35 er der etableret en udendørs gyngestol for kørestolsbrugere.

RENOVERING AF GAMMELT JERNBANESPOR I TOREBY

Efter borgerønske er stiforbindelsen af det gamle jernbanespor i Toreby blevet renoveret og belagt med slotsgrus.

FAKTABOKS: HANDICAPVENLIGT BYGGERI

I 2023 var der 25 + projekter, som projekteres handicapvenligt og tilgængeligt i forbindelse med nybyggeri og anlæg. Tallet opgøres første gang for 2023.

Målsætning 2023-25: Stigende

FAKTABOKS: BEVÆGELSE OG MOTION I NATUREN

I 2023 var der 8 nye faciliteter eller tilbud, som gennemføres. Tallet opgøres første gang for 2023.

Målsætning 2023-25: 5-10 årligt